А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по Коростенському надлісництву філії «Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України"

11 липня 2025 року м. Коростень Житомирська обл.

Нами, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Віталієм СТЕГНЯКОМ (відповідно до листа філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" від 02.07.2025 року № 14025/40.1.9-2025), інженером ОЗЛ І категорії філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" Катериною БАХТІНОЮ, лісничим Березівського лісництва Сергієм ГРЕСЬКОМ, лісничим Богунського лісництва Юрієм ГАНОВСЬКИМ, лісничим Левківського лісництва Віталієм РОЖАНСЬКИМ, лісничим Новозаводського лісництва Андрієм ЗАХАРЧУКОМ, лісничим Пилипівського лісництва Іваном АВРАМЕНКОМ, лісничим Тригірського лісництва Валерієм ІЩУКОМ, в період з 08.07.2025 по 11.07.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр,	запас деревостану, м3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Богуньське	2	8	2,6		2,6	9ЯЛЕ1ДЗ	55	0.70	1А	22	26	300	2	короїд типограф, златки, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	20
	2	12	1,7		1,7	9ЯЛЕ1ДЗ	55	0.70	1А	22	26	300	2	короїд типограф, златки, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	10
	45	10	31,0		31,0	10СЗ+ДЗ	91	0.70	1А	31	40	480	2	малий та велий соснові лубоїди, златки	5
	48	1	57,4	(3)	9,4	8ДЗ1СЗ1ОС+БП	100	0.70	2	27	32	340	2	опеньок (армілярні гнилі), судинний мікоз дуба (офіостомоз), вітровал, трутовик несправжній дубовий	5
	53	20	7,3		7,3	5ОС3БП1ДЗ1СЗ	75	0.70	1А	29	44	380	2	стовбурові гнилі (трутовики), малий та великий соснові лубоїди, златки	15
	63	16	0,2		0,2	6ДЗ3СЗ1БП	66	0.60	2	19	20	220	2	малий та велий соснові лубоїди, златки, бактеріальна водянка Бп	15
Разом ВСР					***52,2***										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Левківське (Станишівське)	5	4	19,8	(2)	9,3	10С3+Д3+БП	86	0.70	1А	30	40	495	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	5	16	2,1		2,1	10С3	81	0.70	1А	29	32	460	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	10	14	0,5		0,5	10С3	62	0.80	1А	26	28	460	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	20	10	2,3		2,3	9С31Д3	86	0.70	1А	31	36	480	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
Левківське	11	16	19,5	(2)	10,4	10С3+Д3+БП	110	0.60	1	29	36	430	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	28	15	1,3		1,3	10С3+Д3	106	0.70	2	27	36	440	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	10
	45	5	2,4		2,4	10С3+ЯЛЕ+БП	86	0.60	1А	29	32	430	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	50	6	1,7		1,7	8С32Д3	120	0.60	1	30	40	380	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	50	7	1,3		1,3	10С3+Д3	106	0.70	1	30	40	490	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	50	8	1,7		1,7	9С31Д3	120	0.60	1	30	48	400	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	79	5	1,5		1,5	10С3+Д3	71	0.80	1Б	29	32	500	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
	79	7	1,2		1,2	10С3+БП	62	0.80	1А	26	28	450	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки	5
Разом ВСР					***35,7***										
Новозаводське	17	2	23,5		23,5	6Д32С32ГЗ(50)+ЯЛЕ +БП+ГЗ	76	0.70	1	23	26	250	4	судинний мікоз дуба (офіостомоз), малий та великий соснові лубоїди, короїд типограф	5
	45	3	0,5		0,5	5С32Д32ЯЛЕ1ДЧР	55	0.80	1А	24	28	370	4	короїд типограф, малий та великий соснові лубоїди, златки	15
	59	10	2,5		2,5	6С33Д31БП+ДЧР	52	0.80	1А	21	26	290	4	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5
	80	3	6,9		6,9	7С31БП1Д31ЯЛЕ	60	0.80	1А	26	32	380	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, короїд типограф, стовбурові гнилі (трутовики)	5
	82	25	1,2		1,2	8ЯЛЕ2С3	58	1.00	1А	23	26	530	4	короїд типограф, малий та великий соснові лубоїди, златки	5
	82	26	1,2		1,2	7С33Д3+ЯЛЕ	68	0.80	1	24	36	390	4	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки, судинний мікоз дуба (офіостомоз)	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Новозаводське	85	22	3,9		3,9	5ОС2Д32ГЗ1БП+СЗ	65	0.80	1	26	40	320	4	стовбурові гнилі (трутовики), малий та великий соснові лубоїди, златки	10
	86	31	2,0		2,0	7С32ЯЛЕ1БП+ОС+ДЗ	59	0.80	1А	24	30	420	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, короїд типограф, стовбурові гнилі (трутовики)	10
Разом ВСР					*41,7*										
Тригірське	7	7	4,0		4,0	8С32Д3	69	0.70	1А	28	32	400	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки, судинний мікоз дуба (офіостомоз), трутовик дубовий несправжній	5
	8	6	1,1		1,1	8С32Д3	67	0.70	1А	27	32	380	2	малий та великий соснові лубоїди, верхівковий короїд, златки, судинний мікоз дуба (офіостомоз), трутовик дубовий несправжній	5
	61	4	35,5	(4)	5,3	9С31Д3+ЯЛЕ+БП	66	0.90	1	24	28	425	2	малий та великий соснові лубоїди, златки, короїд типограф, стовбурові гнилі (трутовики)	5
	91	7	6,3		6,3	7С33БП+Д3	91	0.50	1	26	32	230	2	малий та великий соснові лубоїди, златки, короїд типограф, стовбурові гнилі (трутовики)	10
	92	10	5,0		5,0	6С32БП1Д31ОС	71	0.80	1А	27	32	410	2	малий та великий соснові лубоїди, златки, короїд типограф, стовбурові гнилі (трутовики)	5
	104	1	0,9		0,9	7ЯЛЕ2С31Д3+БП	56	0.80	1А	23	26	450	2	короїд типограф, малий та великий соснові лубоїди, златки, короїд типограф, стовбурові гнилі (трутовики)	15
	111	11	5,3		5,3	6С32БП1Д31ОС	81	0.70	1	26	36	350	2	малий та великий соснові лубоїди, златки, короїд типограф, стовбурові гнилі (трутовики)	5
	113	3	23,5		23,5	5Д32БП2ГЗ1СЗ	81	0.70	1	25	28	270	2	стовбурові гнилі (трутовики), малий та великий соснові лубоїди, златки	5
Разом ВСР					*51,4*										
Березівське (Корабельне)	39	3	26,5	(2)	21,4	5Д33ОС1ЛПД1ГЗ+БП +ВЛЧ	67	0.70	1	24	28	270	2	стовбурові гнилі (трутовики), поперечний рак дуба, малий та великий соснові лубоїди, златки	10
Разом ВСР					*21,4*										
Пилипівське	24	1	16,1	(3)	2,5	8С31Д31БП+ОС+ГЗ	81	0.70	1А	30	40	400	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі (трутовики)	10
	30	3	11,1		11,1	4Д34С31БП1ГЗ	80	0.80	1	26	32	400	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, судинний мікоз дуба, трутовик дубовий несправжній	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Пилипівське	71	29	2,5		2,5	7С32Д31ВЛЧ	86	0.70	1А	30	40	450	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, судинний мікоз дуба, трутовик дубовий несправжній	5
	82	3	23,6		23,6	8С32Д3	66	0.80	1	24	26	400	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, судинний мікоз дуба, трутовик дубовий несправжній	5
	109	26	2,5		2,5	9С31Д3+Я3	61	0.70	1А	26	32	370	4	малий та великий соснові лубоїди, златки, судинний мікоз дуба, трутовик дубовий несправжній	5
Разом ВСР					*42,2*										
ВСЬОГО ВСР:					**244,6**										

Загальна обстежена площа по Коростенському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає 244,6 га. По причинах призначення заходів (за переважаючим шкідником/хворобою) в загальному по надлісництву:

- малий та великий соснові лубоїди, златки 148,7 га
- стовбурові гнилі, трутовики 56,1 га
- судинний мікоз дуба (офіостомоз) 23,5 га
- опеньок (армілярні гнилі) 6,9 га
- короїд типограф 9,4 га

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Переважаючою причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*) та шестизубий короїд *(Ips sexdentatus)*. В наявності дерева V-ї та VI-ї категорій стану групового розміщення (групи невеликі до 3 - 4 дерев). Також є дерева IV категорії стану зі слідами заселення стовбуровими шкідниками (вхідні та вихідні льотні отвори, бурова мука, під корою характерні для даних видів ходи на звалених деревах). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 штук до 7 шт. на м2. Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються пошкодженям від слабкого (до 5%) до сильного ступенів пошкодження (15%). В наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості поодинокого та групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

Ялинові насадження та насадження в складі яких є ялина європейська (ЯЛЕ) пошкоджені короїдом типографом від слабкого ступеню (до 5%) до сильного (20%). Характер всихання – поодинокий та груповий. Дерева V – VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників з родини златок, а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю вхідних та вихідних льотних отворів короїда типографа, про що свідчать смоляні потьоки на стовбурах дерев.

Насадження в Богунському лісництві кв. 48 вид. 1 на площі 9,4 га пошкоджено армілярними гнилями, що спричиняються грибами роду Опеньок (*Armillaria*) переважно поодинокого та групового характеру. Вітровальні, сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням стовбуровими шкідниками про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Основними виявленими видами на дубі звичайному (ДЗ) є малий дубовий вусач (*Cerambyx scopolii*) та комплекс златок. Переважна кількість дерев що відноситься до сухостою минулих років - відпрацьована стовбуровими шкідниками з родини златок, в незначному відсотку – представниками родини вусачів.

Листяні породи дерев вражені трутовиками, які викликають стовбурові гнилі берези повислої (БП), осики (ОС) та вільхи чорної (ВЛЧ): дерева берези повислої пошкоджені трутовиком справжнім *(Fomes fomentarius)* та бактеріальною водянкою, дерева осики від трутовика несправжнього *(Phellinus tremulae)*, дерева вільхи чорної (ВЛЧ) трутовиком променевим *(Inonotus radiatus)* та вільховою златкою *(Dicerca alni*). Трутові гриби заражають дерева базидіоспорами через обламані гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 2/3 до 3/4 крон.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодиноко спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом стовбура більше 30 градусів.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 244,6 га у 2025 році.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року (станом на 01.01.2019 року) по ДП «Житомирське лісове господарство», представленого для лісопатологічного обстеження.

Примітка: *відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проведені силами лісової охорони філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України". На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки завершені, ділянки остовповані та відмежовані в натурі..*

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.

2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України, скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Центральним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.

4. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки з поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни.

5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати або переробляти одночасно із заготівлею, для недопущення розвитку осередків стовбурових шкідників.

Акт складений в чотирьох примірниках:

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - Центральному міжрегіональному УЛМГ;

3-й - філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України";

4-й - Коростенському надлісництву філії "Столичний лісовий офіс" "ДП "Ліси України".

П І Д П И С И :

Завідувач сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" _____ Віталій СТЕГНЯК

Інженер ОЗЛ І категорії філії "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" _____ Катерина БАХТІНА

Лісничий Березівського лісництва _____ Сергій ГРЕСЬКО

Лісничий Богунського лісництва _____ Юрій ГАНОВСЬКИЙ

Лісничий Левківського лісництва _____ Віталій РОЖАНСЬКИЙ

Лісничий Новозаводського лісництва _____ Андрій ЗАХАРЧУК

Лісничий Пилипівського лісництва _____ Іван АВРАМЕНКО

Лісничий Тригірського лісництва _____ Валерій ІЩУК